

lehető Szegeden regisztrálni, legfeljebb egyes favorizált kurzus-alakulások omlottak össze.

A közvetlen árusítási üzletnek egyik érdekes jelensége, hogy a *részletfizetésre való eladás*, amelyet a háború utáni pénzdevalválódás teljesen megdőlni látszott, az év utolsó negyedében ismét megkezdődött. Ez a jelenség azt mutatja, hogy a kereskedelembe ismét kezd visszatérni a bizalom a magyar pénz értékállandósága iránt. Fővárosi üzletek bizományi raktárakat bocsátottak szegedi kereskedőknek rendelkezésére, hogy a delkredere elvállalása mellett részletadásokat eszközöljenek és ugyanezt az üzletágot a textilszakmában több szegedi cég is önállóan bevezette. Kétségtelen, hogy a részletfizetésnek ez az újlagos meghonosodása a teljesen lerongyolt középosztályra nézve, amely nagyobb befektetéseket eszközölni nem tud, nagy könnyebbséget jelent, de csak óvatossággal lehet a hitelnyújtás tekintetében eljárni, nehogy ugyanazok a jelenségek ismétlődjenek, amelyek a könnyelmű hitelnyújtás és a hitelnek könnyelmű igénybevétele révén, a háborút megelőző esztendőben előállottak.

Szeged kereskedelmét illetőleg életkérdésnek kell tekinteni, hogy

a normális kereskedelmi forgalom Jugoszlávia és Románia felé

helyreálljon. Ezért rendkívül fontos Szegedre nézve ezekkel az országokkal a kereskedelmi szerződés megkötése. Egy másik fontos követelmény volna a vasúti forgalom helyreállítása Szabadka, Nagyberek és Temesvár irányában. Az érdekltség megkeresésére e tárgyban a kamara felterjesztéssel fordult a magyar kormányhoz és kérte, hogy ezek a vonatforgalmi ügyek a román és jugoszláv tárgyalások anyagába felvéssenek. Az érdek azonban nem egyoldalú, hanem ezt kívánja a szomszédos országok kereskedelmének az érdeke is. Ugyanilyen természetű megkeresésekkel fordultak a temesvári, bukaresti és újvidéki kamarák is saját országaik kormányához. Bizonyosnak kell tekinteni, hogy a forgalomnak lehetővé tétele nemcsak a kereskedelemre nézve bírna nagy jelentőséggel, hanem megkönnyítené mindazon iparvállalatok helyzetét is, amelyek azelőtt nyersanyagaik egy részét a Bácskából és a Bánságból szereztek be.

Az iparban

a kereskedelemhez hasonlóan szintén a pangásnak a jelenségei mutatkoztak. Különösen a kisebb iparosok részéről igen sok panasz hangzott el, hogy még akkor sem tudnak dolgozni, ha van rendelésük, mert nem áll a szükséges tőke a rendelkezésükre, hogy nyersanyagot szerezzenek be és meglehetősen hiányos műhelyeik felszerelését kiegészítsék. E panaszok hatása alatt indult meg októberben az úgynevezett *kisipari hitelakció*, amely a Pénzügyi Központ kötelekbe tartozó intézetekre nézve lehetővé tette, hogy megfelelő biztosíték mellett olcsó kölcsönöket bocsássonak a kisebb iparosok rendelkezésére. Tulságos nagy reményeket ehhez az akcióhoz fűzni nem lehetett, mert megfelelő fedezet nyújtása esetén a pénzüzetek egyébként sem zárkoztak el a hitelkérdések kielégítésétől, kellő biztosíték nélkül pedig ezután sem vállalkozhatnak hitelek nyújtására. A jelentősége így az akciónak inkább a nyújtott hitelek olcsóságában van, ami talán nyomást fog gyakorolni a pénzpiacra a normális kamatláb felé való visszatérés tekintetében.

Speciálisan legnagyobb nehézségek az *építőiparban* és azokban az iparágakban mutatkoztak, melyek az építőipar részére állítanak elő anyagokat, vagy az utóbbival mint kiegészítő iparok kapcsolatosak. A magánvállalkozás ugyanis ez évben is tartózkodott az építkezéstől, amit elvégre nem is lehet csodálni, ha tekintetbe vesszük azt az óriási eltérést, ami az épületekbe fektetett és a más módon gyümölcsötvetett tőke hozadéka között mutatkozik. Szeged város hatósága így mindenesetre igen fontos szociális feladatot teljesített, mikor ez évben egy nagy bérház építését befejezte és két új bérház építését megkezdte. Ez a munka annál is inkább említést érdemel, mert nemcsak az iparnak nyújtott foglalkozást, hanem hozzájárult a lakásínség enyhítéséhez is.

Az építőipart illetőleg érdekes jelenség gyanánt lehet megemlíteni, hogy míg a *téglaipar* teljesen pangott, addig a *cserépgyártásban* meglehetősen jó konjunktúra mutatkozott. Ezt főleg annak kell tulajdonítani, hogy a falvakban nagy volt az építkezés, de vályogból építettek és a vályogházaknál cserepet használtak fedőanyagul. Ezek a falusi építkezések adtak részben rendeléseket a fakeskedelmi vállalatoknak is.

Uj nagyobb iparvállalatok ez évben Szegeden nem alakultak, szomorú jelenség gyanánt kell azonban megemlíteni, hogy sok kisebb iparos a mutatkozó nehézségekkel nem akart tovább küzdeni és *visszaadta az iparigazolványát*. Csakis a

fentiekben vázolt nyomasztó gazdasági helyzet és az ipar terén egyébként mutatkozó nehézségek szolgálhatnak magyarázatul annak az elkeseredett harcnak, amelyet a szegedi kisiparosok a különböző

hatósági üzemek ellen

indítottak. Ennek a harcnak az ipartestületben volt a gyújtópontja. A magyarázata az volt, hogy a nyomasztó viszonyok közepette az iparosok támadásba mentek át minden olyan üzem ellen, amely saját üzemekre nézve konkurrenciát jelentett. Hogy a harc nem juthatott nyugvópontra, annak oka pedig az ipartörvénynovellának kétértelmű szövege, amely egyrészt megállapítja, hogy a városoknak nem feladatuk, hogy ipart üzzenek s a hatósági üzemek visszafejlesztését tűzi ki célul, más oldalról azonban megengedi az ilyen üzemek fenntartását, ha azt a *közérdek* indokolja. Több ilyen üzemet a város a háború befejezése óta már beszüntetett, nem volt azonban hajlandó ezt megcselekedni a *hatósági pék- és husüzemnél*, mert biztosítani akarta, hogy ezek árszabályozó működésükkel a legfontosabb közéletmelzési cikkekben a nagyközönség olcsó és jó ellátását biztosítsák.

A hatósági üzemek elleni harc különösen az év vége felé élesedett ki, mikor az érdekelt iparosok beadványaikkal, küldöttségeikkel keresték fel nemcsak az ipartestületet, hanem a kereskedelmi és iparkamarát, polgármestert, tanácsot, közgyűlést, kereskedelemügyi minisztert és miniszterelnököt is. Döntés ebben az ügyben még nem történt, csupán halasztó és közbevető jellegű intézkedések. Kétségtelen ugyanis, hogy ebben a kérdésben a termelőiparnak és a magas árak nyomása alatt színlódó fogyasztó közönségnek nehezen összeegyeztethető érdeke áll egymással szemben.

Munkásviszonyok

tekintetében a folyó évben lényegesebb nehézségek, egyes elszigetelt sztrájkmozgalmaktól eltekintve, nem voltak tapasztalhatók. A munkásság részéről természetesen az a nagyon érthető törekvés érvényesült, hogy a béreket a háború előtti paritásra emelje és a *békeidők életstandardját* szerezze vissza. A Szegedi Munkaadók Szövetsége részéről életbeléptetett *indexrendszer* az ellentétek jó levezetőjének bizonyult, mert a bérmegállapítást a vitalkozások izgalmas teréről egy állandó jellegű alapra helyezte át. A *munkanélküliség*, bár az év dereka táján voltak aggodalmat keltő jelenségek, összesen sem öltött olyan arányokat, mint várták, sőt azt lehet mondani, hogy inkább alatta maradt az országos mértéknek.

A szegedi szociáldemokrata párt titkársága elismerésreméltó módon igyekezett a munkásság szellemi színvonalát emelni és egy politikától mentes tudományos előadás-sorozatot rendezett a munkásság részére, melynek előadói gyanánt a legkülönbözőbb körökből való szakemberek szerepeltek. Ezekkel az előadásokkal szemben a munkásság igen nagy megértést tanúsított és a Szegeden rendezett szabadoktatási jellegű előadások közül ezek sikerültek a legjobban.

Végezetül a kép teljessé tétele végett meg kell még emlékeznünk azokról

a mezőgazdasági terményekről

is, amelyek Szeged terménykereskedelmének nagyrészt az anyagát szolgáltatják. *Gabonafélékben* országszerte a termés gyenge közepes volt és mintegy egyharmadrészét tette a megelőző esztendei termésnek. Eppen így gyenge volt a *szőlőtermés* is. A nedves augusztus nagyon előmozdította azonban a *kapásnövények* termését s ezek mindenfelé igen jól sikerültek. Egyenesen rekordtermés volt Szeged legfontosabb mezőgazdasági specialitásában, a *paprikában*. Az óriási termés folytán a paprikaárak meglehetősen estek, de ezzel szemben a termelők a mennyiségben találták meg az ellenértéket.

A paprikánál meg kell azonban emlékezni egy nagyon áttetsző célzatu mozgalomról, melyet egyes alsóvárosi vezérek a *minősítési rendszer* ellen indítottak, azzal a céllal, hogy csak a külföldre kerülő paprika kerüljön minősítés alá, a belföldön eladott áru ellenben nem. A nyilvánvaló célja ennek a mestersegesen szított mozgalomnak az volt, hogy az esetleges leminősítés ódiumát a második kézre, a kereskedőre hárítsa át, aki a paprikát

a külföldi kivitel céljából megvásárolja. Noha az „érdekeltek” ennek a tervnek átmenetileg még Schandl államtitkárt is megnyerték, a keresztvitelét sikerült megakadályozni és ehelyült az őrlési tanusítványok rendszerét helyettesítették egyszerűbb eljárással és a hatósági ellenőrzés díjait szállították le. Ennek kétségtelenül több az értéke, mert még a mai nagy termés mellett is a *spanyol paprika* a miénknél sokkal olcsóbb a világpiacra és minden fillér sulyosan esik a latba, amely a magyar paprikának a versenyképességét növeli. A sok kedvezőtlen jelenség mellett is, melyekről beszámoltunk,

a jövő kilátások

Szeged kereskedelme és ipara szempontjából kedvezőbbek, mint voltak a múlt esztendőnek ugyanebben az időpontjában. A piacon a fokozódó szilárdulás jelei észlelhetők, a kereskedelmi szerződések utban vannak és a megbénult határszéli forgalomnak a feléledésére lehet számítani. Abban a mértékben, mint a pénzpiac kilengései megszűnnek s a külföldi tőke kezd teret foglalni a magyar közgazdasági életben, mérséklődni fog a mai abnormisan magas kamatláb és gyümölcsözővé válnak egyes olyan foglalkozások, melyektől ma mindenki visszahúzódik. Itt elsősorban a magánépítkezések megindulására gondolunk. Kétségtelennek kell tekintenünk azt is, hogy egy emelkedő konjunktúra többet fog érni úgy az iparosok, mint a kereskedők szempontjából minden törvényi és rendeleti intézkedésnél. Az utolsó évek tapasztalatai megmutathatták ugyanis, hogy a demagóg fogadkozások, hogy így vagy úgy segítenek a közgazdasági élet bajain, nem váltak be és legfeljebb csalódást váltottak ki azokból, akik felültek az ilyen ígéreteknek. Mi könnyebb termelési viszonyokat, jobb értékesítési lehetőségeket, mindennekfelett pedig *munkaalalmat* kívánunk a kereskedelemnek és iparnak a jövő esztendőre.

Valódi angol szövetek,

raglán és télikabátkelemék, női kosztüm-szövetek, valódi antilop-velurkelemék, bélésárúk és az összes szabókellékek legjutányosabb

beszerzési forrása:

Fischer Aurél
Szeged, Széchenyi-tér
Csongrádi-palota

626

Gárgyán Imre és Fia

szőlőbirtokos, bor-, szesz- és pálinkakereskedő

H40

SZEGED, Kórház-utca. Telefon: 11-45.

Mindenki nézze meg a Nemzeti Áruház kirakatait.